

Amagoia Arrieta, hasieran jaurtitzen den bola zuria erakusten. Jon URBE | FOKU

infraganti AMAGOIA ARRIETA

Amagoia Arrieta (Deba, 1974) atleta paralinpiarra da; zehazki, boccia jokalaria. Duela 27 urte luze deskubritu zuen petankaren edo curling-aren tankera duen kirol hori, eta entrenamendu askoren ondoren, munduko onenen artean izatea lortu du. Brasilgo Munduko Txapelketan bosgarren izan berri da eta Parisko Jokoa ditu begiz jota.

Abendu hasieran hartu zuen parte Amagoia Arrieta debarrak Rio de Janeiro egindako Munduko Boccia Txapelketan. Eraitza bikaina dirudi, baina gehiago lortu zezakeenaren sentipenarekin itzuli zen gipuzkoarra, bere buaruari jartzen dion exigentzia maila altuaren erakusle. Garun paralisia du Amagoiak, eta hitz egiteko zailtasun batzuk ditu, baina Brasi-

len egindako lanarekin pozik geratu ote zen galdetu diogunean azkar antzeman diogu balantzea ez zela erabat positiboa izan. Eta bere ibilbidean beti aldamenen izan duen Juanjo aitak azaldu digu arazoia: «Aulkiarekin arazoak izan zituen eta kirol honetan aulkia ez badaukazu ongi zaila da eraitza onak lortzea. Bosgarren amaitu zuen, baina guk uste dugu arazo horregatik izan ez balitz dominaren bat eskuratuko zuela».

Balantze hori ulertzeko ezinbestekoa da Amagoiak azken urteotan lortu dituen eraitza paregabeak aipatzea. Sevillan jokaturako 2021eko Europako Txapelketan brontzezko domina golkoratu zuen, eta iaz beste bi domina lortu zituen: urrezkoa Erromako World Challenger txapelketan eta zilarrezkoa, Povoa de Varzim-en (Portugal) jokaturako Munduko Kopan.

Nazioarteko lehiaketak oso garrantzitsuak dira debarrentzat, rankingean gora egiteko eta Olinpiar Jokoetara sailkatzeko puntuak banatzen dituztelako. «Hirugarren eta bosgarren postuen artean, agian, 20 puntuko aldea dago», azaldu digu Juanjo Arrietak, nahiz eta, dioenez, ondo bidean, 2024an Parisko Jokoe-tan lehiatzeko arazorik ez lukeen izan beharko Amagoiak.

«Olinpiar Jokoetarako txartela ez dago arriskuan; beste bi torneo on eginez gero, ohiko postuetan ibilita, barruan beharko luke», gehitu du Juanjok –hitz horiek esatearekin batera, begirada konplizea gurutatu dute aita-alabek–. Eta Amagoiak Tokioko Jokoe-tan gertatutakoa gogorarazi nahi izan du, ez minik gabe.

Aitak eman dizkigu xehetasunak. «Tokiora Amagoiak

joan behar zuen. Herrialdeka ez sailkatu arren, bakarkako postu bat zegokion rankingaren arabera. Arropa bidali zioten, Bilbon hotel bat ere jarri zioten burbuila egiteko... baina azkenean brasildar bati eman zioten txartela Amagoiari kenduta. Kontseiluko lehendakariordea zen... Horrelakoak gertatzen dira», hausnartu du oroitzapen mikatzaren inguruan.

HASIERATIK KIROLAZ MAITEMINDUTA

Boccia nola ezagutu zuen galdetuta, Amagoiak ederki gogoratzen du gaztetan zuen nahia. «Nik kirolen bat egin nahi nuen, eta bila hasi nintzen. ONCEk zerrenda luzea zeukan», dio. Eta, hain justu, boccia lehiaketa garrantzitsu bat egin zen Euskal Herrian garai hartan. «Etxera etorri zitzaigun esanez Gasteizen Europako Boccia Txapelketa jokatzeko zela eta ikustera joan nahi zuela. Egunero joan ginen eta kirol horrekin maiteminduta geratu zen», oroitu du Juanjok.

Jokatzen nola hasi zen, ordea, ez dute horren ongi gogoratzen; izan ere, 27 urte igaro dira lehen bolak jaurti zituenetik. Amagoiak buruan oroitzapen suelto batzuk ditu: Bergarara joaten zela entrenatzera, ordu pare batez astean; bigarren eskuko bola joko bat erosi zutela; asko gustatu zitzaiola...

Aitak ere ezin izan dio asko lagundu hasiera hura oroitzeko, baina pare bat partida gogoan du bereziki, bere ibilbidearen garapena erakusten dutenak. Lehena, Amagoiak jokatu zuen lehen Espainiako Txapelketa –«15-0 galdu zuen, nolako negarrak egin zituen, 20 urte pasa izango dira»–. Eta bigarrena, inork espero ez zuen garaipena: «Ezagutzen dugu jokalaria bat, Raul, BC2 mailakoa. Ama-

Amagoia Debako kiroldegian entrenatzen da, eta bertako gimnasioan egin genion elkarrizketa. Jon URBE | FOKU

goia BC1 da, ezintasun handia-
goa dutenen mailakoa, alegia.
Bada, egun batean, Amagoiak
irabazi egin zion Rauli. Beni-
dormen izan zela gogoratzen
naiz. Espainiako jokalaria one-
netako bati, zailtasun txikiago-
ko maila batekoari, irabazi egin
zion. Eta hor esan zigun: ‘Bide
onetik noa. Rauli irabazteko gai
banaiz, nahi dudana lekura hel-
du naiteke’».

«Hori duela sei bat urte izan-
go zen, eta hura ikusita, Espai-
niako selekziorako aurkeztu
zen. Azkenean, federazioko ar-
duradunek ikusten dituzte gau-
za horiek, eta berehala kontura-
tzen dira nork daukan
gaitasuna gora egiteko», gehitu
du Juanjok, zeinak une horre-
tan kokatu baitu, nolabait,
Amagoiaren ibilbideko jauzi
garrantzitsuena.

Dordoka Kirol Elkartean sar-
tuta eta gaur egun Javi Cama-
cho entrenatzailearen eskutik,
Espainiako Txapelketa hiru ur-

tez jarraian irabazi zuen deba-
rrak, eta nazioarteko lehiakete-
tara joaten hasi zen. «Nire bizi-
tza erabat aldatu da. Lehen lan
egiten nuen eta kirola denbora-
pasa zen, aisialdian egiten
nuen zerbait; orain kirola nire
lanbide bilakatu da», onartu du
Amagoiak, bizitza horrekin po-
zik baina suposatzen duen ar-
dura handia ere ezkutatu gabe.

LEHIATZEKO GAITASUNA

Arrakasta hori lortzeko gako
nagusietako bat Amagoiak ten-
tsio handiko uneetan inguruaz
ahaztu eta jokoan soilik pen-
tsatzeko duen gaitasuna dela
azpimarratu digu Juanjok.

«Alde batetik, bere entrena-
tzeko modua dago. Bere sekre-
tutxoak ditu –aita bera ere as-
kotan kanpora bidaltzen omen
du kontzentratu ahal izateko–,
azken batean gauza txiki asko
ongi egiteak ekartzen dituelako
gero emaitza onak. Automatis-
mo asko ditu barneratuak. Eta

bestetik, lehiatzeko duen gaita-
suna. Aurreko selekzionatzai-
leek horregatik esaten zioten
"La Roca" ("Harkaitza"), ez dela-
ko inoiz bere bidetik ateratzen.
Denek gauza bera nabarmen-
tzen dute Amagoiaz: berdin-
berdin zaio munduko txapel-
dunaren aurka edo hasiberri
baten kontra jokatzeari».

Eta, noski, jarrera hori aban-
taila handia da lehiatzeko or-
duan. «Amagoiak gauza bat
dauka: oso ongi jasaten du ten-
tsioa. Hautatzaileek esaten di-
gute Amagoiak puntu bat

**Kirolen bat probatu nahi zuen gaztetan eta
Gasteizen jokatutako Europako Boccia
Txapelketa ikustera inguratu zen. Erabat
maiteminduta geratu omen zen**

**Parte hartu zuen lehen Espainiako Txapelketan
15-0 galdu zuela gogoratu du Juanjo aitak.
Negarrez amaitu zuen lehiaketa, baina entrenatu
eta hobetzeko asmo sendoarekin**

gehiagorekin hasten dituela
lehiaketak, aurkariak beldurtu
egiten direlako bere kontra jo-
katu behar dutenean. Amagoia
oso lasaia delako. Eta beste ba-
liabide bati ere zuku handia
ateratzen dio: “azken bola” dei-
tzen zaiona. Zuk pentsa dezake-
zu partida irabazita daukazula,
baina Amagoiak azken bolare-
kin dena irauli dezake. Povoan
horixe egin zuen, adibidez»,
gogoratu du Juanjo Arrietak.

ESTRATEGIAREN GARRANTZIA

Behin puntu honetara iritsita,
komeni da bocciaren arauak
apur bat errepasatzea, Ama-
goiaren lorpenek duten meri-
tua hobeto ulertzeko. Banaka,
binaka eta taldeka (hirunaka)
jokatzen da. Jokalari bakoitzak
sei bola ditu: batek gorriak eta
besteak urdinak. Zozketa bidez
erabakitzen da nor hasten den
jaurtitzen. Horrek lehenik bola
zuria jaurtitzen du, eta ondo-
ren berari dagokio gorriekin jo-
koari ekitea. Gero urdinekin jo-
katzen duenak jaurtitzen ditu
eta, hortik aurrera, galtzen doa-
nak, alegia bola zuritik urrutien
dagoenak, jaurti behar du. Hel-
burua nork bere koloreko bolak
zuritik aurkariarenak baino
gertuago uztea da. Partida ba-
koitzean lau partzial jokatzen
dira –taldekakoan sei– eta lor-
tutako puntu guztiak batzen di-
ra azken emaitza erabakitzeko.

Argi dago zehaztasuna ga-
rrantzitsua dela, baina batez
ere estrategia kirola da boccia.
«Batzuetan zuria jotzea eraba-
kitzen da, beste batzuetan aur-
kariaren mugitzea edo defen-
tsa bat egitea... Pentsa zenbat
urte daramatzadan joko hau ja-
rraitzen, eta batzuetan esaten
diodanean ‘Amagoia, nik hau
egingo nuke’, berak ezetz esa-
ten dit», onartu du Juanjok.

«Povoan Bermuda Irletako
neska baten aurka jokatzen ari

Aulkiak sekulako garrantzia du lehiaketetan, eta aulkia onik iristea izaten da atzerrira egindako bidaietan kezka nagusia. Jon URBE | FOKU

zen, eta partida ia ezinezkoa zeukan, hark bola zuria ingurata zeukalako haren bola urdinekin. Nik galdutzat ikusi nuen. Baina azken jaurtiketan zuria jo, bere bola gorrietara inguratu eta partida 4-0 irabazi zuen», gaineratu du, adibide moduan, Amagoiaren aitak.

«Azkenean hemen tenisean eta gertatzen den gauza bera gertatzen da: txapelketa nagusi ia guztietan antzeko jokalariek elkarren aurka jokatzen amaitzen dute. Elkar ongi ezagutzen dute eta badakite bakoitzak nola jokatzen duen; hori ere ikasten joaten dira. Jokaldi batzuei, adibidez, hori egin ohi duen jokalaria baten izena jartzen diegu. Aurkariaren bolen eta zuriaren artean sartzeari, adibidez, 'Leti' esaten dio, askotan hori egiten dion aurkari bat duelako», kontatu digute sekretutxo moduan aita-alabek.

Eta ezagutza horretatik abiatuta ohikoa da jokalaria bat bes-

tearen baliabideak eta estrategiak erabiltzen saiatzea: «Adibidez, oso garrantzitsua da jaurti aurretik boxean aulkia egoki kokatzea, norabide egokian. Normalean aurkariak boxean bertan mugitzen dira ezker-eskuin. Amagoia, aldiz, atzera etortzen da eta aulkiarekin gerturatzen joaten da kokapen egokia hartzeko. Eta eskua-rekin markatzen du norabidea. Eta orain beste batzuk hasi dira gauza bera egiten».

Alde horretatik, kontuan izan behar da behin partida hasita jokalariek ezin dutela inolako komunikaziorik izan kanpoko pertsonekin, bolak eskatzeko ez bada. «Epaileak une oro kontrolatzen dituzte komunikazioak. Hor ere tranpa asko egoten delako. Eta kontuz ibili behar da. Azkenean ni Amagoiaren partida bat ikusten ari naizenean nahigabe ere keinuak egiten ditut, jaurtiketa bat ez zaidalako gustatu, oso

ona iruditu zaidalako edo nik beste modu batera egingo nukeelako, eta epaile batek keinu hori mezua izan dela pentsa dezake».

BABESAK ETA ZAILTASUNAK

Kirolari bizitza duintasunez gartzeko laguntza nahikoa ote duten galdetuta, Juanjo Arrietak onartu digu Amagoiaren gaur egungo egoera eskertzekoa dela, baina goi-mailara iritsi arte gauzak oso bestelakoak izaten direla.

Behin goi-mailara iritsita laguntza politik omen dituzte atleta paralinpiarrek, baina horra iritsi arteko ibilbide luzean gastu ia guztiak norberak ordaindu behar ditu, eta ez dira gutxi

Asko bidaiatzen du orain Amagoiak hegazkinez, eta kezka nagusia bere aulki garestia nola iritsiko den ikustea izaten da. Kexu da aireportuetan oso gaizki tratatzen dutelako

«Amateurra zaren bitartean zuk egin behar diezu aurre gastu guztiei, baina iristen da momentu bat, gure kasuan bezala, non errendimendu altuko kirolari izendatzen zaituen Kirol Kontseilu Gorenak (CSD), eta hor laguntza sorta eder bat daukazu. Hainbat beka daude, bizitzeko aukera ematen dizutenak. Baina horra iritsi artekoa oso garestia da», dio Amagoiaren aitak.

Gastuak, batez ere, bidaietan –«ahal genuen guztietan berekin joan nahi izaten genuelako, eta hori ez du federazioak ordaintzen»– eta aulkian –«haue-tako bat ez duzu 9.000 eurotik behera erosiko eta, noski, goi mailara iritsi aurretik erosi behar duzu, zure poltsikotik jarrita»– pilatzen dira. Horregatik, eskerrak eman nahi dizkiete laguntzaile dituzten SD Eibar, Kirolgi, Basque Team eta Debako kiroldegia.

Eta salaketa bat ere bai, aireportuetan aulkiak zein gaizki tratatzen dituzten ikusita. «Bidaietako kezka bakarra aulkia izorratzea izaten da. Zeren aulkia matxuratuta itzultzen zaigu bidaia guztietatik. Ekipajearekin batera fakturatzen dugu. Txekiar Errepublikan, adibidez, hegazkinetik ikusi zuen nola tratatzen zuten aulkia, eta berria erosi beharko zela pentsatuz etorri zen».

Baietz dio Amagoiak: «Atzeko aldea ireki zioten, kableak kendu... Batez ere, garrantzitsua da kirolerako. Bizitza normala ia edozein aulkirekin egin dezaket, baina kirola egiteko nire aulkia behar-beharrezkoa dut». Baina zailtasunak zailtasun, oso argi du kirola dela gehien gustatzen zaiona eta horretan jarraitu nahi duela beste urte luzez. •